

Konkrétní realizace a hodnocení činnosti společnosti v roce 2007

Odborné sociální poradenství zrakově postiženým

Odborné sociální poradenství v Brně (č. registrace 58 56 220)

- sociálně právní poradna
- odborně technická poradna v Brně s krajskou působností
- poradna pro odstraňování bariér s krajskou působností
- poradna psychologa se specializací na tyflopsychologii s krajskou působností
- půjčovna pomůcek s možností zápůjčky i na našich regionálních pracovištích

Sociálně právní poradna v Břeclavi (č. registrace 19 994 53)

Sociálně právní poradna v Moravském Krumlově (č. registrace 39 138 37)

Sociálně právní poradna ve Vyškově (č. registrace 55 344 52)

Sociálně právní poradna ve Znojmě (č. registrace 34 716 47)

Sociálně právní poradny

Všeobecné poradenství se týká takových každodenních potřeb klientů, které z důvodu své zrakové vady nedokáží řešit sami (např. vyřízení inkasa, výměna občanského průkazu, vyřízení pasu, přihlásit se k odběru elektřiny, plynu a mnoho dalších každodenních záležitostí).

Sociální poradenství spočívá v pomoci v těchto sociálně právních záležitostech:

- životní a existenční minimum (zák. č. 110/2006 Sb.)
- pomoc v hmotné nouzi (zák. č. 111/2006 Sb.)
- sociální zabezpečení, invalidní důchody (zák. č. 100/1998 Sb.)
- mimořádné výhody pro těžce zdravotně postižené (vyhl. MPSV č. 182/1991 Sb.)
- příspěvky a dávky pro těžce zdravotně postižené (vyhl. MPSV č. 182/1991 Sb.)
- příspěvek na péči (zák. 106/2006 Sb.)
- sociální služby (zák. 106/2006 Sb.)
- dávky státní sociální podpory (zák. č. 117/1995 Sb.)
- důchodové pojištění (zák. č. 155/1995 Sb., vyhl. MPSV č. 284/1995 Sb.)

Krizové poradenství využívají klienti, kteří se nachází v psychické nepohodě a mají potřebu se někomu svěřit, řešit problém mezilidských vztahů. Často se jedná o vyslechnutí a povzbuzení, případně pozvání do kolektivu podobně postižených lidí. Některé závažnější problémy klientů jsou konzultovány, případně předávány psychologovi.

Personální zajištění: Marie Švejdvová, sociálně právní poradkyně (vedoucí)
Mgr. Eliška Škrancová, sociálně právní poradkyně (Brno)
Jana Breitzetelová, sociálně právní poradkyně (Brno)
Bc. Pavel Kušnírik, sociálně právní poradce (Břeclav)
Eva Indrová, sociálně právní poradkyně (Moravský Krumlov)
Mgr. Zdeňka Plísková, sociálně právní poradkyně (Vyškov)
Věra Kalivodová, DiS., sociálně právní poradkyně (Znojmo)

Sociálně právní poradenství se poskytuje ambulantně nebo může být i forma terénní, pokud to vyžadují okolnosti. Poradenství v regionálních střediscích je do května 2008 součástí projektu SROP.

Poradna psychologa

Psychologické poradenství poskytuje psycholog oprávněný k této činnosti: PhDr. Zbyněk Galvas. V případech velmi závažných důvodů přicestuje psycholog za klientem.

Odborně technická poradna

Odborně technická poradna je poradnou pro oblast kompenzačních pomůcek na bázi PC. Cílem odborně technického poradenství je **optimalizace výběru kompenzační pomůcky na bázi PC** podle aktuálního zdravotního stavu klienta, budoucího vývoje, jeho schopností a míry využití kompenzační pomůcky, která je náročná nejen z hlediska ceny, ale především z hlediska její obsluhy a využitelnosti. Z tohoto důvodu je optimalizace výběru pomůcky proces, který není radno uspěchat. Odborně technická poradna má krajskou působnost v Jihomoravském a Zlínském kraji a Kraji Vysočina.

Personální zajištění: Mgr. Radek Pavlíček
RNDr. Hana Bubeníčková

Forma poradenství je převážně ambulantní. Pouze ve zcela závažných důvodech, kdy zdravotní stav klienta neumožňuje poradnu navštívit, se vycestuje za klientem.

Poradna pro odstraňování bariér a využívání kompenzačních pomůcek

Forma poskytování: telefonická, elektronická, ve výjimečných případech terénní

Obsah:

- specializované poradenství ve využívání technických prostředků pro snadnější samostatnou chůzi a prostorovou orientaci s využitím technických pomůcek
- specializované poradenství v oblasti využívání kompenzačních pomůcek

Slouží nejen těžce zrakově postiženým při odstraňování bariér, ale také institucím, které zpřístupňují své objekty a služby nevidomým a slabozrakým občanům.

Služba zahrnuje:

- individuální poradenství (využívání pomůcek zmírňující bariéry, které způsobuje zrakové postižení)
- poradenství pro instituce v oblasti zpřístupnění veřejných objektů pro snadný pohyb a orientaci osob se sníženou orientací
- informační servis
 - oznámení o plánovaných zábořech veřejných komunikací v Brně
 - informace dopravního podniku města Brna o změnách v dopravě
 - novinky, další informace

Personální zajištění: Josef Konečný

Půjčovna pomůcek

Půjčování kompenzačních pomůcek je jednou ze základních potřeb klientů v situacích, kdy:

1. si klient potřebuje vyzkoušet pomůcku před rozhodnutím si ji pořídit
2. řešit krizovou situaci v době, kdy má stávající pomůcku poškozenou a vyřizuje si pomůcku novou

Zápůjčka pomůcek je symbolicky zpoplatněna a na zápůjčku je sepisována smlouva o zápůjčce. Řídí se vnitřními pravidly zapůjčování pomůcek.

Více informací: www.tyflocentrum-bm.cz/poradny;
www.tyflocentrum-bm.cz/cpi/poradna-pc-pomucek

Zhodnocení poradenských služeb pro zrakově postižené

Odborně technické poradenství

Odborně technické poradenství je zaměřeno na optimalizaci výběru kompenzačních pomůcek na bázi PC pro zrakově postižené. Výsledkem odborně technického poradenství je:

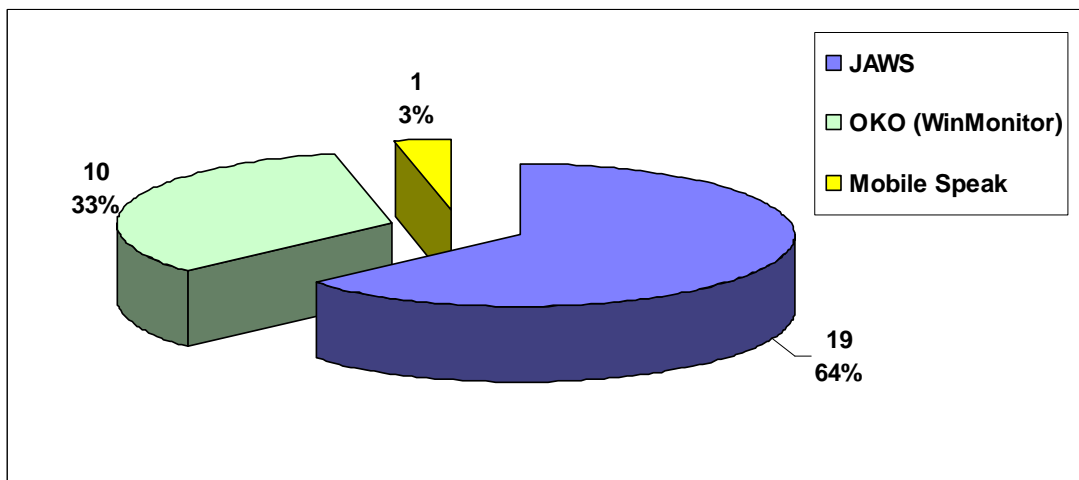
1. vystavení potvrzení o vhodnosti zvolené kompenzační pomůcky
2. doporučení do Tyfloservisu pro výběr pomůcky jiné.

Tabulka zobrazuje „doporučené“ počty a typy kompenzačních pomůcek v jednotlivých obcích s rozšířenou působností. Součástí potvrzení o vhodnosti je posouzení schopností klienta s pomůckou pracovat s případným doporučením k úhradě nákladů na zácvk.

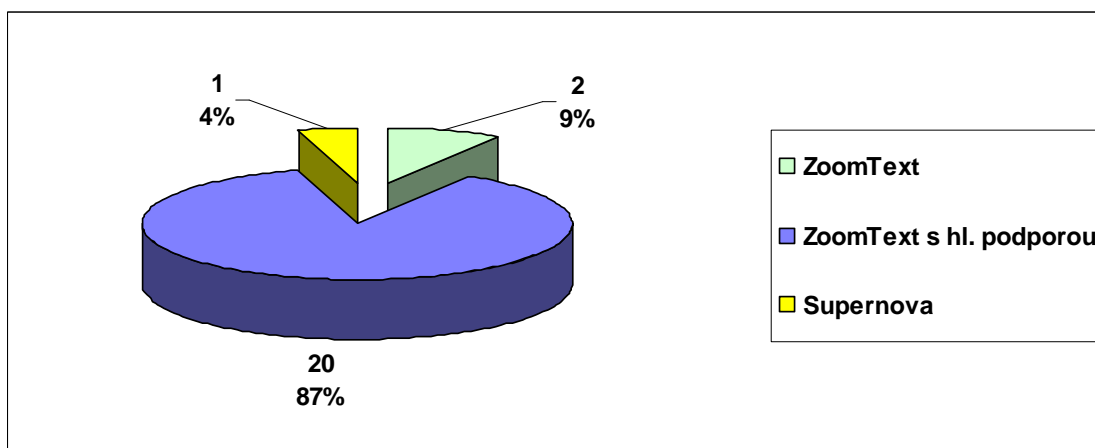
typ pomůcky obec s rozš. půs.	Braillský řádek	digitální čtecí zařízení	digitální zvětšov. lupa	digitální zvět.lupa s hlas.p.	tiskárna	elektron. zápisník	speciál. elektron. zápisník	celkem	základ. kurzy	zkrác. základ. kurzy
Brno – Bystrc				2	3			5	1	
Brno – jih				1		1		2		
Brno - Kohoutovice				1	1			2		1
Brno – Královo Pole				1		1	1	3	1	2
Brno – Nový Lísk.	1	1		1	2	2		7	1	1
Brno – sever	1				2	2		5		
Brno - Slatina				1	1			2	1	
Brno - Starý Lísk.					1	1		2	1	
Brno – střed	1	4		1	2	1		9	2	2
Brno – Jundrov				1	1			2		
Brno – Vinohrady		1						1	1	
Brno – Zabovřesky		1		1				2	2	
Brno celkem	3	7	0	10	13	8	1	42	10	6
Blansko		1						1	1	
Boskovice		1		1	1			3	1	1
Břeclav		1						1	1	
Kyjov			1		1			2		
Pohořelice				1				1	1	
Rosice		1						1		1
Slavkov		1				1		2	1	
Slapanice	1	1						2		
Veselí nad Moravou	1			2	2		1	6	1	1
Vyškov		1			1			2	1	
Znojmo		1		1				2	1	
Židlochovice			1	1				2	1	
JMK bez Brna	2	8	2	6	5	1	1	25	9	3
JMK (vč. Brna)	5	15	2	16	18	9	2	67	19	9
Havlíčkův Brod				1	1			2	1	
Velké Meziříčí		1						1		
Vysočina	0	1	0	1	1	0	0	3	1	0
Bystřice pod Host.				1	1			2	1	
Kroměříž	1					1		2		
Luhačovice			1		1			2	1	
Otrokovice		1			1			2	1	
Rožnov pod Radh.		1			1			2	1	
Uherský Brod				2	2			4	1	1
Uherské Hradiště		1						1		
Vsetín				2				2	1	1
Zlín				1				1		
Zlínský kraj	1	3	1	6	6	1	0	18	6	2
Litomyšl						1		1		
Moravská Třebová		1			1			2	1	
Celkem	6	20	3	23	26	11	2	91	27	11

Součástí odborného vyjádření ke vhodnosti kompenzační pomůcky je také doporučení k odbornému zaškolení s pomůckou, pokud žadatel neprokázal dostatečné znalosti obsluhy pomůcky.

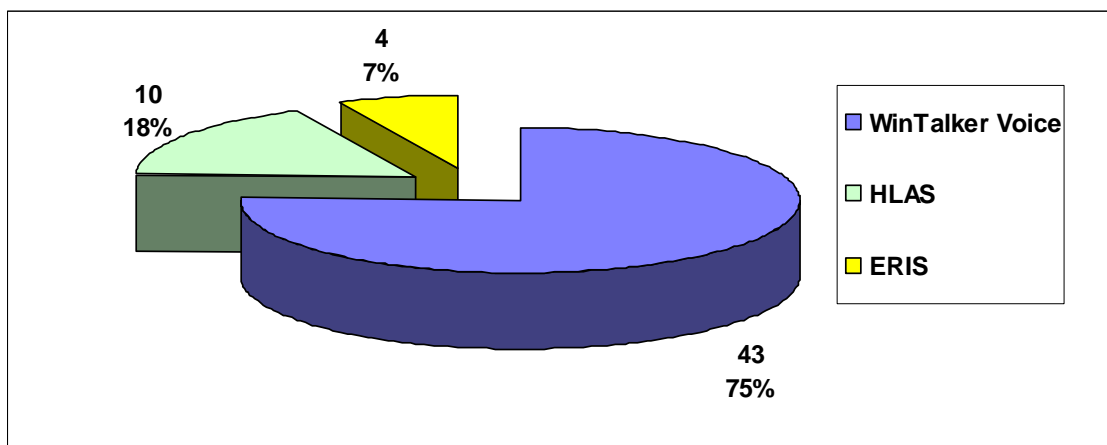
Graf č. 6: Zastoupení odečítačů obrazovky v pomůckách doporučených za rok 2007

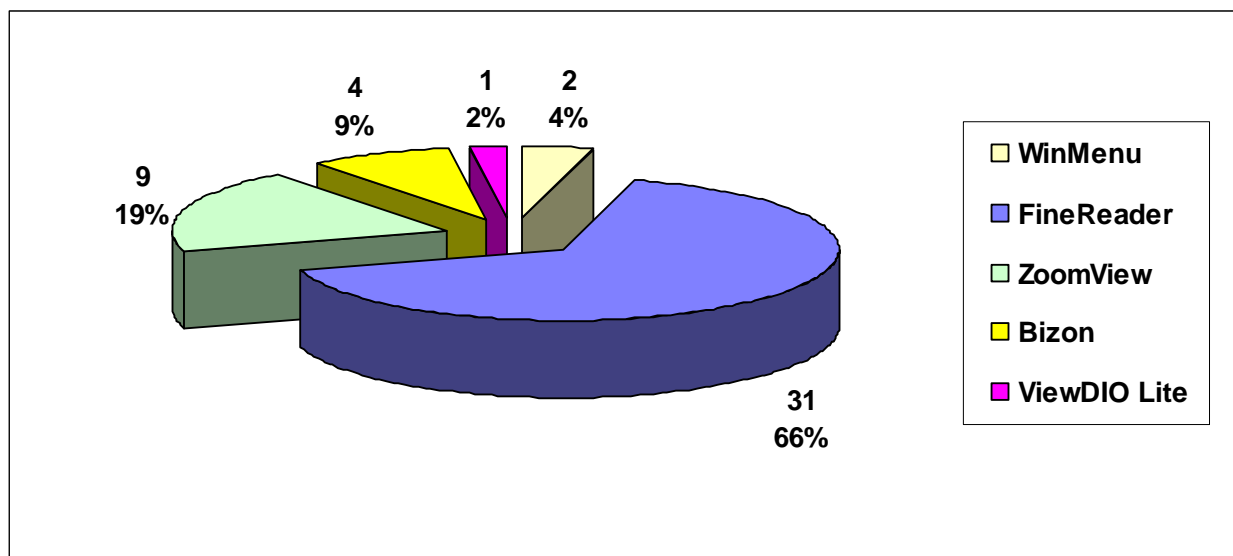
Graf č. 7: Zastoupení softwarových lup v pomůckách doporučených za rok 2007

Graf č. 8: Zastoupení českých hlasových syntéz v pomůckách s hlas. výstupem doporučených v roce 2007

Graf č. 9: Zastoupení programů pro zpracování tištěných dokumentů v pomůckách doporučených v roce 2007

Sociálně právní poradenství

Brno

typ	počet jednotlivých služeb		počet klientů		
	Brno	Σ JMK	Brno	Σ JMK	
v	52	58	26	29	typ porad
s	122	140	51	63	
k	48	54	14	17	
Σ	222	252	91	109	
p	0	0	0	0	forma porad
t	71	81	31	38	
e	1	2			
n	100	119	52	63	
d	50	50	8	8	
Σ	222	252	91	109	
%	88	100	83	100	

Vysvětlivky:

v – všeobecné

s – sociální

k – krizové

p – poštou

t – telefonicky (mimo objednávání klientů)

e – elektronicky

n – návštěva ve středisku

d – doma

Poznámka: Sociální poradna v Brně slouží nejen klientům z Brna, ale i z blízkého okolí nebo měst, kde naše poradny přímo nemáme.

V těchto počtech nejsou zahrnuti klienti z našich nově zřízených regionálních poraden, viz. dále.

Regionální střediska:

počet úkonů	Břeclav	Moravský Krumlov	Vyškov	Znojmo	celkem
sociálně právní	39	22	44	28	133
všeobecné	4	4	2	1	11
krizové			1	1	2
celkem	43	26	47	30	146
ambulantně	35	21	25	11	92
v terénu *)	7	3	11	15	36
telefonicky	1	2	5	2	10
elektronicky			6	2	8
celkem	43	26	47	30	146
počet klientů	19	6	11	13	49

*) poradenství bylo poskytnuto při návštěvě klienta doma nebo při různých jednáních na institucích a úřadech.

Psychologické poradenství

Bylo poskytnuto celkem **18** psychoterapeutických poradenství **7** klientům s těžkým zrakovým postižením. Psycholog dále pomáhá při výběru dobrovolníků, při supervizi v organizaci. Pracuje jako externista.

Poradna pro odstraňování bariér a využívání kompenzačních pomůcek

V průběhu roku 2007 bylo poskytnuto celkem 180 konzultací v oblasti odstraňování architektonických bariér a využívání kompenzačních pomůcek. Z toho bylo:

- 75 poskytnuto telefonicky, 82 prostřednictvím elektronické pošty, při návštěvě u klienta jich bylo poskytnuto 16 a při návštěvě klienta ve středisku 7.
- Z Brna bylo 127, z Jihomoravského kraje 14 a z ostatních krajů bylo 39 konzultantů.
- Zrakově postižených bylo 98 a bez zrakového postižení 82 konzultantů.

Sociální rehabilitace zrakově postižených

Jedná se o **komplex osvojování si nejrůznějších postupů** obvykle za pomoci kompenzačních pomůcek a jiných prostředků, **kteří vedou ke znovuzískání dovedností, k samostatnosti a soběstačnosti při každodenních úkonech.**

Základní sociální rehabilitaci později osleplých poskytuje Tyflo servis, jedná se o základy prostorové orientace, nácviky konkrétních tras, sebeobsluhu, čtení a psaní v Braillově písmu, nácvik psaní desetiprstovou technikou, základy sociálních dovedností, nácviky práce s jednoduchými pomůckami). Způsob jejich práce je individuální a forma je terénní, v domácím prostředí klienta, což brzy po oslepnutí je nesmírně důležité.

Komplex sociální rehabilitace je však třeba rozšířit

- a) individuálním nácvikem obsluhy náročných kompenzačních pomůcek na bázi PC (počítače vybaveny asistivní technologií se staly významnou kompenzační pomůckou pro zrakově postižené, které dokáží velmi účinně kompenzovat přístup k informacím, avšak vyžadují zcela odlišný způsob nácviku než jiné pomůcky)
- b) skupinovou práci s klienty v oblasti sociálních a komunikačních dovedností, získáváním potřebné praxe v používání dovedností získaných v základní sociální rehabilitaci, např. na pobytových akcích, která by umožnila výměnu zkušeností.

Individuální nácvik dovedností potřebných k obsluze pomůcky na bázi PC

Pomůcky na bázi PC umožňují získávání a zpracovávání informací, k tomu je potřebné zvládnout základy práce s PC (správa dat, základy práce s textem, internet a jiné). Asistivní technologie, kterou nevidomý nebo těžce slabozraký uživatel používá vyžaduje:

- a) procvičení psaní na klávesnici desetiprstovou technikou (je-li nutné)
- b) nácvik práce s hlasovým výstupem (nácvik poslechu hlasové syntézy, práce s odečítači obrazovky, je-li součástí pomůcky)
- c) nácvik práce s hmatovým výstupem (rozcvičování hmatu pro používání hmatového výstupu, je-li součástí pomůcky)
- d) nácvik práce se softwarovými lupami (režimy práce, nastavení parametrů, je-li součástí pomůcky)
- e) nácvik práce se skenerovými lupami a s OCR programy jako základu čtecí funkce počítače, jsou-li součástí pomůcky)

Personální zabezpečení: Mgr. Radek Pavlíček (vedoucí)

Lektoři a konzultanti: Bc. Vratislav Bareš, Petr Kusák, Martin Vrána, Zdeňka Vernarská, Michal Jelínek, Jan Šnyrych, Jiří Fenz, Ing. Jan Pokorný, Bc. Roman Kabelka, Josef Konečný.

Skupinová rehabilitace zrakově postižených

1. kurzy sociálních, komunikačních a jiných dovedností
2. procvičovací kurzy čtení Braillova písma (jedná se o skupinovou práci s textem v Braillově písmu, střídavé čtení textu v Braillově písmu – vnímání obsahu textu při náročném soustředění vnímání textu hmatem)
3. pokročilé kurzy prostorové orientace a samostatného pohybu, vaření a sebeobsluhy (rehabilitační krátkodobé pobyty, rehabilitace ve středisku)

Personální zabezpečení: Marie Švejdová (vedoucí)

sociální pracovnice: Mgr. Lenka Pláteníková, PhDr. Zbyněk Galvas.

Více informací: www.tyflocentrum-bm.cz/rehabilitace

Zhodnocení služeb sociální rehabilitace pro ZP v roce 2007

Kurzy obsluhy kompenzačních pomůcek na bázi PC

Výuka obsluhy náročných kompenzačních pomůcek na bázi výpočetní techniky patří mezi stěžejní činnosti naší společnosti.

členění podle typu kurzů		zahájené v roce 2006		zahájené v roce 2007		celkem
		dokončené	nedokončené	dokončené	nedokončené	
počty odučených hodin						
nadstavbové kurzy		124	46	122	90	382
základní	digitální čtecí zařízení pro nevidomé	201	0	142	142	485
	digitální zvětšovací lupa pro slabozr.	38	0	0	0	38
	digit. zvětšov. lupa s hlas. podporou	192	0	58	74	324
	elektronický zápisník pro nevidomé	34	0	60	34	128
celkem		589	46	382	340	1357

členění podle typu kurzů		zahájené v roce 2006		zahájené v roce 2007		Celkem
		dokončené	nedokončené	dokončené	nedokončené	
počty kurzů (klientů)						
nadstavbové kurzy		7	1	6	5	19
základní	digitální čtecí zařízení pro nevidomé	9	0	4	7	20
	digitální zvětšovací lupa pro slabozr.	1	0	0	0	1
	digit. zvětšov. lupa s hlas. podporou	10	0	2	4	16
	elektronický zápisník pro nevidomé	3	0	2	1	6
celkem		30	1	14	17	62

členění podle regionu, ve kterém má klient trvalé bydliště		zahájené v roce 2006		zahájené v roce 2007		celkem
		dokončené	nedokončené	dokončené	nedokončené	
počty odučených hodin						
Brno		218	0	252	168	638
Jihomoravský kraj (bez Brna)		234	46	130	76	486
Kraj Vysočina		103	0	0	0	103
Zlínský kraj		24	0	0	60	84
Ostatní regiony ČR		10	0	0	36	46
celkem		589	46	382	340	1357

členění podle regionu, ve kterém má klient trvalé bydliště		zahájené v roce 2006		zahájené v roce 2007		celkem
		dokončené	nedokončené	dokončené	nedokončené	
počty kurzů (klientů)						
Brno		13	0	8	8	29
Jihomoravský kraj (bez Brna)		10	1	6	5	22
Kraj Vysočina		4	0	0	0	4
Zlínský kraj		1	0	0	3	4
Ostatní regiony ČR		2	0	0	1	3
celkem		30	1	14	17	62

Kurzy jsou organizovány formou pravidelné docházky jedenkrát týdně (případně jedenkrát za 14 dní). Výuková jednotka má 2 až 3 vyučovací hodiny (vyučovací hodina = 45 minut). Kurzy probíhají v rámci školního roku. Z toho důvodu je mnoho kurzů zahájeno v jednom roce a dokončováno v roce následujícím. Proto vyčíslujeme nejen počet vedených kurzů, ale také počet odučených hodin v daném kalendářním roce. Klienti z ostatních regionů ČR jsou obvykle studenti brněnských škol, kteří v Brně přes týden pobývají na internátě a využívají našich služeb v místě jejich studia.

Konzultace

Slouží k řešení okamžitých potřeb a problémů klientů. Konzultace probíhají telefonicky, pomocí elektronické pošty, případně ambulantně ve středisku.

Počet prokonzultovaných hodin celkem: **311**

Počet konzultací: **621**

Počet klientů: **226**

Z toho 165 klientů využili jedné až dvou konzultací
38 klientů využilo tři až pět konzultací
10 klientů využilo šest až osm konzultací
13 klientů využilo devět a více konzultací

79 klientů je z Brna
58 z Jihomoravského kraje
32 ze Zlínského kraje
11 z Kraje Vysočina
46 z jiných regionů

Co se nejvíce konzultovalo:

- výběr vhodné sestavy,
- práce s ozvučenými mobilními telefony,
- práce se speciálními programy pro zrakově postižené,
- získávání informací z webových stránek,
- Outlook Express – nastavování účtů, třídění zpráv,
- vypalování pomocí programu Nero,
- práce s programy Skype, ICQ, konfigurace připojení k Internetu.

Skupinová rehabilitace zrakově postižených

Docházkové kurzy:

Kurzy sociálních dovedností a rétoriky

Slovní komunikace je pro zrakově postižené prioritou, jak se dorozumět s ostatními, zejména, když nemohou vůbec (nebo v omezené míře) využívat zrak. Probíraná témata v rétorice a sociálních dovednostech slouží k rozvoji a nacvičování samostatného projevu i ke zlepšování komunikace s ostatními.

typ	počet jednotlivých služeb	celkový počet zúčastněných		počet klientů	
		Brno	JMK	Brno	JMK
T	7	26	40	6	11
M	8	19	26	6	9
Σ	15	45	66	12	20
%		65	100	55	100

Vysvětlivky:

T – kurz sociální komunikace (trénink chování v různých situacích)

M – kurz rétoriky (umění mluvit, komunikovat, domluvit se)

Pobytové a celodenní akce:

- 5.- 12. 5. – rekondiční pobyt určený osobám ucházejícím se o zaměstnání (motivačně diagnostický kurz, kurz sociálních dovedností, autogenní trénink atd.) – 6 těžce zrakově postižených klientů s doprovody a lektory.
- 28.6. – s klienty kurzu rétoriky a jejich průvodci návštěva muzea Anthropos – klienti si poslechli texty uvedené u jednotlivých exponátů a poté je vlastními slovy interpretovali; cestou zpět seznámení s novými komunikacemi v Pisárkách a novým přístupem k prostředkům MHD – 5 klientů s lektorem.
- 7. – 14. 7. – Rekondiční pobyt Kuklík – nácvik sociálních dovedností, odborné programy vedené psychologem, sebeobsluha, prostorová orientace – 11 těžce zrakově postižených klientů s doprovody + odborní lektori.

Letní tábory a pobyty pro nevidomé děti a mládež

V rámci projektu Letní tábory pro nevidomé a těžce slabozraké děti a mládež jsme v roce 2007 uspořádali dvě pobytové akce – pobyt s výukou PC a letní tábor pro nevidomé děti.

Pobyt s výukou PC

Pobyt s výukou PC pro mládež s těžkým postižením zraku proběhl ve Středisku ekologické výchovy Rychta Krásensko ve dnech 23. až 29. července 2007. Na pobyt přijelo 14 nevidomých účastníků ve věku 14 až 20 let. Pobyt byl unikátní svým zaměřením i cílovou skupinou, v letošním roce se jednalo o jediný pobyt s výukou PC pro tuto cílovou a věkovou skupinu, žádné jiné podobné pobyty nebyly u nás pořádány.

Program pobytu byl zaměřen na výuku obsluhy náročných kompenzačních pomůcek na bázi výpočetní techniky (počítače vybavené hlasovými a hmatovými výstupy, softwarovými lupami a Braillovými řádky) a na volnočasové aktivity pro tuto věkovou skupinu.

Více informací na www.tyflocentrum-bm.cz/pobyty-s-vyukou-pc/2007

Letní tábor pro nevidomé děti

Tábor už podeváté proběhl na tábořišti YMCA ve Veverské Bítýšce u Brna od 11. do 25. srpna 2007. Táboru se zúčastnilo 28 dětí s těžkým zrakovým postižením do 17 let. I tábor je unikátní svým zaměřením i cílovou skupinou (jedná se o jeden ze dvou táborů pro nevidomé děti na celém území ČR, žádné jiné tábory pro nevidomé nejsou u nás pořádány).

Cílem tábora je integrace dětí s těžkým zrakovým postižením do běžného života a zamezení sociální izolace v dospělosti. Některé děti, které se táboru účastní, pochází z neúplných nebo příliš ochranných rodin. Děti se mohly na táboře prostřednictvím nejrůznějších aktivit učit poznávat okolní svět vlastními silami.

Více informací na www.tyflocentrum-bm.cz/tabory/2007

Za podporu děkujeme společnosti Lesy České republiky, a.s., která přispěla na oba tábory finančním příspěvkem ve výši 150 000 Kč. Odbor školství, mládeže a tělovýchovy Magistrátu města Brna poskytl dotaci ve výši 55 000 Kč. Letní tábor pro nevidomé děti podpořilo i Sdružení rodičů žáků školy Jaroslava Ježka finančním příspěvkem ve výši 8 000 Kč.

Asistenční služba nevidomým

Co je asistenční služba nevidomým?

Průvodcovská služba

Jedná se o doprovod klienta na místo, kam se sám nedostane, např. k lékaři, na úřad, zdravotní procházku, do centra pro nevidomé, do knihovny, za jinou službou, na nákup, kulturní akci atd.

Předčitatelská služba

Jedná se o zpřístupnění jakékoliv informace, zejména zobrazené, tištěné; není to tedy jen předčítání tiskovin a osobní korespondence, ale také jakékoliv zpřístupnění informací asistentem (pomoc s výběrem potravin či jiného zboží v obchodě, seznámení s příbalovými letáky či návody na použití) nebo služby jako digitalizace a úprava textu (pomocí skeneru a OCR softwaru), tisk textu ve slepeckém písmu.

Další poskytované služby v rámci asistenčních služeb

- pomoc s korespondencí (nejen čtení korespondence, ale i zápis odpovědi);
- pomoc s tříděním osobních věcí v domácnosti včetně pomoci při popisování věcí (nákup, prádlo, kazety apod.);
- pomoc s nákupem jako kombinace služby doprovodu, předčitatelské služby v obchodě, případně pomoci s roztříděním nákupu v domácnosti;
- doprovod na úřad je buď čistě doprovod (asistent nijak nezasahuje do úředního aktu, ve chvíli kdy je žádán o přečtení dokumentu, jedná se i o předčitatelskou službu);
- pomoc osamělým seniorům s těžkým zrakovým handicapem, kde jde především o pomoc při zvládnutí základních úkonů v domácnosti, které nemá v popisu práce pečovatelská služba;
- může se jednat i o pomoc při péči o dítě nebo děti nevidomého rodiče nebo nevidomé matky na mateřské dovolené a to zejména v kojeneckém, batolecím a v mladším školním věku, která spočívá v pomoci tam, kde je potřebná činnost se zrakovou kontrolou;
- technická asistence: digitalizaci textů, úpravu pro Braillovský tisk, grafické úpravy závěrečných prací nevidomým.

Nezanedbatelná je společenská role asistentů při návštěvě kulturních akcí, při zdravotních procházkách, při návštěvách u klientů.

V mnoha případech jde tedy o kombinaci průvodcovské a předčitatelské služby doplněné další pomocí. Frekvence poskytování pravidelných asistenčních služeb je obvykle 1x týdně nebo 1x za 14 dní po 2 – 3 hodinách. Ve výjimečných a odůvodněných případech lze jednat i o pravidelné denní asistenci.

Typy asistenčních služeb

- a) jednorázové asistenční služby
- b) opakující se asistenční služby
- c) pravidelné asistenční služby

Koordinátor asistenčních služeb a asistenti

Průběh asistenčních služeb zajišťuje koordinátor asistenčních služeb. Vyřizuje požadavky klientů, zajišťuje vhodné asistenty, sepisuje smlouvy k opakovaným a pravidelným asistencím, řeší případné problémy. Přímou asistenční službu poskytuje placený pracovník nebo dobrovolník, který je speciálně proškolený v práci a průvodcovství zrakově postižených osob. Pracovník i dobrovolník je pojištěný proti způsobeným škodám a úrazu.

Jaké služby neposkytujeme

V případě kombinovaně postižených nenahrazujeme ani osobní asistenci těžce tělesně postiženým, ani tlumočnické služby neslyšícím či hluchoslepým. V tomto směru se jedná jiný typ služeb a nabízejí je jiní poskytovatelé, na které poskytneme kontakt. Naše asistenční služby jsou určeny ke kompenzaci těžkého zrakového postižení a souvisí se zmírněním jeho následků.

Kde služby poskytujeme

Tyto služby jsou poskytovány **na území města Brna** (č. registrace 70 533 08) pro klienty s trvalým pobytem na území města a pro klienty v Brně přechodně žijící, působící.

Od 1.3.2007 poskytujeme asistenční službu nevidomým v dalších městech v Jihomoravském kraji, kde máme detašované pracoviště:

Břeclav (č. registrace 11 695 46),

Moravský Krumlov (č. registrace 86 162 49),

Vyškov (č. registrace 59 123 04),

Znojmo (č. registrace 87 520 24).

Personální zajištění

vedení:

Marie Švejdová – vedoucí oddělení

koordinátorka asistentů a dobrovolníků:

Mgr. Lenka Pláteníková

terénní sociální pracovnice:

Jana Breitzetelová

Mgr. Pavla Velinská

Tereza Kozderová, DiS.

sociální pracovníci v regionech:

Bc. Pavel Kušnířík (Břeclav)

Eva Indrová (Moravský Krumlov)

Mgr. Zdeňka Plšková (Vyškov)

Věra Kalivodová, DiS. (Znojmo)

osobní asistenti: pracují na Dohodu o provedení práce

dobrovolníci: vysílající organizací je Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých

Více informací včetně ceníku: www.tyflocentrum-bm.cz/asistence

Zhodnocení asistenční služby nevidomým v roce 2007

Brno

typ	počet jednotlivých služeb		počet klientů	
	Brno	JMK	Brno	JMK
D	71	269	22	37
N	47	47	11	11
P	29	30	6	7
J	115	130	59	71
OA	107	107	6	6
Σ	369	583	104	132
%	52	100	74	100

D – doprovod klienta (průvodcovská služba)

N – návštěva u klienta doma, na pracovišti, ve škole

P – předčitatelská služba na úřadu, doma, ...

OA – asistenční služba (návštěvy u klienta, předčitatelská služba,...) poskytovaná dobrovolníky

J – jiné jednorázové pomoci (pomoc s vyplňováním formulářů, ...)

Regionální střediska

město \ as. služby	doprovody		předčitatelská služba		jiná asistence	
	klienti	úkony	klienti	úkony	klienti	úkony
Břeclav	5	9	6	24	5	6
Moravský Krumlov	2	24	2	12	2	23
Vyškov	3	9	2	12	6	48
Znojmo	5	17	4	22	5	11
Σ	15	59	14	70	18	88

Několika klientům se pomáhá při nácvičení psaní desetiprstovou technikou na klávesnici.

Jiná asistenční služba:

- pomoc s objednávkou periodik, které vychází uzpůsobené potřebám nevidomým,
- pomoc s vyplněním formulářů a další drobné výpomoci.

Sociálně aktivizační služby pro zrakově postižené

Sociálně aktivizační služby pro osoby se zrakovým postižením jsou převážně ambulantní služby poskytované klientům, kteří z důvodu těžké zrakové vady, případně v kombinaci se seniorským věkem mají omezené možnosti zapojení do aktivního života. Služba obsahuje tyto výchovné, vzdělávací, aktivizační a terapeutické činnosti, které umožňují zprostředkování kontaktu se společenským prostředím:

- exkurze, poznávací výlety, besedy, přednášky
- cvičení a pohybové aktivity
- literární a kulturní aktivity
- aromaterapie, muzikoterapie, arteterapie
- klubová činnosti dle zájmu nebo věku (např. klub mladých)

Veškeré činnosti jsou připravovány s ohledem na těžké zrakové postižení.

O připravovaném programu klienty informujeme prostřednictvím časopisu Chaloupka, který má téměř 400 odběratelů a vychází v Braillově písmu, ve zvětšeném tisku, jako audionahrávka a také prostřednictvím el. konference (im-info@konference.Brailnet.cz) a webových stránek:

www.tyflocentrum-bm.cz/chaloupka

Konkrétní aktivity

Stolní hry pro nevidomé

Jedná se o aktivity, které umožňují rozvíjet mentální schopnosti postřehu, soustředění, paměti apod. Hry jsou speciálně uzpůsobené pro hmatové vnímání. Cílem setkávání u společenských her je nejen si zahrát a něco se naučit, ale i popovídat si a setkat se s podobně postiženými lidmi, prostřednictvím rozhovoru si vyměňovat zkušenosti.

Cvičení

Cvičení s prvky jógy je rozděleno na skupinu, která cvičí převážně ve stoje, a na skupinu cvičící na karimatkách. V obou skupinách používáme malé rehabilitační míče. Cvičení probíhá při pomalé relaxační hudbě a zařazujeme do něj také „jógu očí,“ která je velmi vhodná pro klienty se zbytky zraku. Pro ženy, pro které mají větší fyzické problémy, realizujeme nenáročné cvičení na židlích. Nově bylo od 2. pololetí zařazeno také cvičení s prvky orientu, které se setkalo u klientů s pozitivním ohlasem.

V rámci pohybových aktivit si zrakově postižení klienti vyzkoušeli ježdění na dračích lodích a následně se zúčastnili i závodů.

Exkurze, besedy, přednášky, výlety, divadlo,...

Besedy jsou uzpůsobeny zrakově postiženým klientům, jsou tedy provázeny hudbou a nahrávkami různých zvuků vztahujících se k tématu, klienti dostávají k „prohlédnutí“ předměty, které si mohou osahat, přivonět si k nim atd. Tento typ besed je i vzhledem ke způsobu jejich vedení velmi oblíben u starších klientů.

Každoročně se také pořádá řada výletů, které slouží k poznávání a navázání sociálních kontaktů, klienti také navštíví místa, na která by se sami nedostali. Při přípravě programů se dbá na to, aby prohlídky byly doplněny i jinými než vizuálními vjemy. Sociální pracovnice zajišťují program a případné doprovody pro klienty. Při exkurzích využíváme speciálně uzpůsobené programy pro nevidomé.

Klub mladých (taneční)

Jeho cílem je uspokojit poptávku mladých zrakově postižených po odpovídajících službách jejich věku, ale zároveň s přihlédnutím k jejich handicapu, jejich potřebám a okruhu jejich problémů.

Nejčastěji navštěvovanou aktivitou pro mladé bylo pokračování tanečních podvečerů, pro které jsme získali řadu dobrovolníků z řad studentů se zkušenostmi s tancem. Veškerý program si připravil předem určený taneční pár, který vedl lekci. Ostatní dobrovolní pracovníci tvořili pár s jednotlivými zrakově postiženými účastníky tanečních podvečerů.

V rámci tanečních podvečerů se rozvíjely pohybové schopnosti, hudební citění, cit pro rytmus, ladnost a přirozenost pohybu. Taneční podvečery přispěly k oboustranné vzájemné osvětě, k přirozenému navázání vztahů mezi handicapovanými a zdravými mladými lidmi. Pro dobrovolníky se jednalo o ojedinělou zkušenost a praktické dovednosti při jednání se zrakově postiženými. Na závěr tanečních proběhl ples, na kterém si zrakově postižení mohli vyzkoušet taneční umění na veřejnosti.

TyfloBrno - soutěž v prostorové orientaci

Soutěže v prostorové orientaci a samostatném pohybu nevidomých se v Brně pravidelně konají od roku 2000. Od roku 2001 je dějištěm soutěže vždy jiná městská část Brna. Takové soutěže se takto každoročně konají pouze v Brně. Cílem je podpořit nevidomé k přístupu k aktivnímu životu, jehož základem je právě zvládnutí prostorové orientace zejména ve venkovním prostředí našich měst a samostatný pohyb. O této významné aktivitě vedeme samostatnou webovou prezentaci:

www.tyflocentrum-bm.cz/tyflobrno

Aromaterapie

Nové kurzy aromaterapie získaly u klientů oblibu zejména díky praktickému využití ve svém životě. Kurzy se zaměřují na využití aromatických olejů, kosmetické, uvolňující masáže a základy reflexní terapie. Klienti se seznamují s tím, jak si mohou jednoduše uvolnit, prokrvit nebo zahřát pokožku.

Kalendář uskutečněných akcí v roce 2007

- 20. 3. – návštěva divadla Reduta v Brně, prohlídka divadla s výkladem o jeho historii, rekonstrukci, jednotlivých prostorech, souborech, které zde hrají atd.
- 11. 4. – jednodenní výlet do Znojma, návštěva detašovaného pracoviště TyfloCentra Brno, o.p.s., exkurze do znojemského podzemí a do ruční papírny v Želetici.
- 23. 4. – akce „Orli, supi, kondoři“ - ukázka práce s dravci ve Vyškově, akce byla doplněna o prohlídku města Vyškov.
- 24. 4. – turistický jednodenní výlet do Moravského krasu po naučné stezce (přes Kateřinskou jeskyni, Punkevní jeskyně).
- 25. 4. – turistický jednodenní výlet Okolo Brna, nenáročný výlet Mariánským údolím.
- 26. 4. – závěrečná prodloužená k ukončení 2. ročníku tanečních podvečerů pro zrakově postižené.
- 27. 4. – přednáška o evropských slepeckých muzeích, na podzim se uskuteční pokračování přednášky v Technickém muzeu v oddělení Tyflopédických pomůcek.
- 19. 5. – jednodenní výlet do bývalého koncentračního tábora Osvětim – Brezinka spojený s návštěvou Krakova.
- 26. 5. – závody dračích lodí na Brněnské přehradě za účasti posádky „Plovoucí slepejší“ (posádka zrakově postižených a jejich průvodců).
- 30. 5. – Ve stínu pohádkového lesa, tradiční akce v Knihovně Jiřího Mahena nabízející poznání vybraných lidových pohádek z jiného pohledu, než jak jsme zvyklí je vnímat, pohádky četl herec Ladislav Lakomý. Psychologickou interpretaci provedl PhDr. Zbyněk Galvas.
- 5. 6. – jednodenní výlet do Ostravy (návštěva hasičského muzea, Slezskoostravský hrad, výstava MINIUNI – modely známých evropských staveb).
- 12. 6. – Setkání s hudbou, program o hudbě, hudebních nástrojích a muzikoterapii se uskutečnil v břevlavském detašovaném pracovišti, akci nás provedl pan Petr Škranc.
- 17. 6. – turistický jednodenní výlet na Býčí skálu spojený s prohlídkou jeskyně.
- 19. 6. – jednodenní výlet na hrad Pernštejn.
- 20. 6. – plavba parníkem – tradiční odpolední akce na Brněnské přehradě na závěr školního roku.
- 26. 6. – malý kuželkový turnaj – tradiční rozloučení s klienty před prázdninami.
- 2. – 4. 7. – výlet Praha – procházky po pražských památkách, návštěva zoologické zahrady, projížďka na parníku a mnoho dalších zážitků.

- 1. 10. – Happening nevidomých v Přírodní zahradě u Smrku, akce probíhala v rámci Brněnských dnů pro zdraví a byla zaměřena na rozvoj vnímání, tvořivost a komunikaci.
- 6. 10. – TyfloBrno 2007 – soutěž v prostorové orientaci a samostatném pohybu zrakově postižených, trasa vedla městskou částí Brno Kohoutovice – 18 soutěžících z řad těžce zrakově postižených.
- 9. 10. – přednáška o slepeckých muzeích v Evropě (Technické muzeum Brno) a prohlídka expozice.
- 9. 10. – návštěva divadelního představení Veselé paničky windsorské (Mahenovo divadlo);
- 30. 10. – prohlídka Brna – zajímavá prohlídka středu města uzpůsobená lidem se zrakovým postižením, provázela dobrovolnice TyfloCentra Brno, o.p.s.
- 30. 11. – výstava orchidejí a citrusů (Kociánka) – prohlídka skleníků, možnost zakoupení rostlin, výrobků z dílny.

Personální zajištění

vedení:	Marie Švejdová – vedoucí oddělení
sociální pracovnice:	Mrg. Lenka Pláteníková Jana Breitzetelová Mgr. Pavla Velinská Tereze Kozderová, DiS. Zlata Zumrová
sociální pracovníci v regionech:	Bc. Pavel Kušnířík (Břeclav) Eva Indrová (Moravský Krumlov) Mgr. Zdeňka Plísková (Vyškov)
další pracovnice:	Mgr. Alice Šustková, asistentka ředitelky

Kde služby poskytujeme

Tyto služby jsou poskytovány v **Brně a okolí**: (č. registrace 51 337 74) pro klienty s trvalým pobytem na území města a pro klienty v Brně přechodně žijící, působící.

Od 1.3.2007 poskytujeme sociálně aktivizační služby nevidomým v dalších městech v Jihomoravském kraji, kde máme detašovaná pracoviště:

Břeclav (č. registrace 42 158 22),
Moravský Krumlov (č. registrace 16 685 26),
Vyškov (č. registrace 65 908 84),
Znojmo (č. registrace 29 179 48).

Více informací: www.tyflocentrum-bm.cz/aktivizace; www.tyflocentrum-bm.cz/aktivity

Zhodnocení aktivizačních služeb pro zrakově postižené v roce 2007

Brno

typ	počet jednotlivých služeb	celkový počet zúčastněných		počet klientů	
		Brno	JMK	Brno	JMK
A	7	16	19	7	9
X	12	51	96	6	12
L	4	14	16	9	11
C	80	252	253	27	28
H	6	11	12	6	7
E	32	187	227	50	73
Σ	141	531	623	105	140
%		85	100	75	100

A – aromaterapie

X – klub mladých (taneční, čajovna)

L – literární klub, literárně-dramatické aktivity

C – cvičení, vycházky, pohybová kultura

H – stolní hry, šachy

E – exkurze, přednášky, výstavy, divadla

Regionální střediska

město	počet klientů	druhy aktivit	počet setkání
Břeclav	12	17	36
Moravský Krumlov	4	9	15
Vyškov	13	14	36
Znojmo	12	19	19
Σ	41	59	106

Břeclav

1. první setkání klientů v novém středisku (20. 2. 2007)
2. informativní schůzka s klienty při oficiálním otevření střediska (14. 3. 2007)
3. cvičení na židlích (27. 3. 2007, 24. 4. 2007)
4. poznávací exkurze do Znojma (11. 4. 2007)
5. poznávací výlet – Špilberk (11. 9. 2007)
6. poznávací výlet – Pohansko (25. 9. 2007)
7. exkurze – Tyflopomůcky Olomouc (12. 11. 2007, 6. 12. 2007)
8. akce v klubovně
 - klub (10. 4. 2007, 29. 5. 2007, 19. 6. 2007, 21. 8. 2007, 2. 10. 2007, 30. 10. 2007, 27. 11. 2007)
 - setkání s hudbou (12. 6. 2007)
 - stolní hry (17. 4. 2007, 15. 5. 2007, 26. 6. 2007, 18. 9. 2007, 6. 11. 2007)
 - výtvarné práce (3. 4. 2007, 5. 6. 2007, 3. 7. 2007, 28. 8. 2007, 4. 9. 2007, 9. 10. 2007, 16. 10. 2007, 13. 11. 2007, 20. 11. 2007, 11. 12. 2007)
 - přednáška – Psychologická interpretace pohádek bratří Grimmů – PhDr. Zbyněk Galvas (10. 10. 2007)
 - beseda s cestovatelem Ing. Arnoštem Maderem na téma Jadran (23. 10. 2007)
 - přednáška – poslechová muzikoterapie – PhDr. Zbyněk Galvas (30. 11. 2007)
 - beseda s cestovatelem Ing. Arnoštem Maderem na téma Itálie (4. 12. 2007)
 - beseda s psychologem PhDr. Zbyňkem Galvasem – Vánoční kolorit a zvyky Vánoc (13. 12. 2007)

Moravský Krumlov

1. první setkání klientů v novém středisku (22. 2. 2007)
2. informativní schůzka s klienty při oficiálním otevření střediska (20. 3. 2007)
3. návštěva střediska Tyflopomůcky Olomouc (12. 11. 2007)
4. akce v klubovně
 - klub (19. 6. 2007)
 - aromaterapie (27. 3. 2007, 10. 4. 2007, 29. 5. 2007)
 - literární odpoledne (17. 4. 2007, 22. 5. 2007, 5. 6. 2007)
 - výtvarné práce (3. 4. 2007, 24. 4. 2007, 15. 5. 2007)
 - cestovatelská beseda – Jadran (5. 11. 2007)
 - vánoční posezení (5. 12. 2007)

Vzhledem k malému počtu klientů došlo v podzimních měsících k dohodě se znojemským střediskem a sociálně aktivizační služby byly poskytovány od druhé poloviny roku společně.

Vyškov

1. první setkání klientů v novém středisku (19. 2. 2007)
2. informativní schůzka s klienty při oficiálním otevření střediska (13. 3. 2007)
3. cvičení
 - s prvky Pilates (2. 4. 2007, 16. 4. 2007)
 - s protahovacími prvky (28. 5. 2007, 25. 6. 2007)
4. poznávací exkurze do Olomouce (12. 6. 2007)
5. Bowling – Squash centrum (9. 7. 2007)
6. exkurze státní zámek Lysice (2. 8. 2007)

7. exkurze na hrad Špilberk (11. 9. 2007)
8. návštěva koňského statku u Rousínova (6. 12. 2007)
9. akce v klubovně
 - klub (27. 3. 2007, 30. 4. 2007, 22. 5. 2007, 12. 9. 2007, 13. 11. 2007, 18. 12. 2007)
 - stolní hry (28. 5. 2007)
 - setkání s hudbou (26. 6. 2007)
 - výtvarné práce (12. 3. 2007, 15. 5. 2007, 21. 6. 2007, 28. 6. 2007, 3. 7. 2007, 10. 7. 2007, 13. 11. 2007, 22. 11. 2007, 3. 12. 2007, 10. 12. 2007)
 - simulovaná zvuková střelba (12. 9. 2007, 20. 9. 2007, 24. 9. 2007, 25. 9. 2007, 15. 10. 2007, 16. 10. 2007)
 - beseda s psychologem (11. 10. 2007)

Znojmo

1. první setkání klientů v novém středisku (21. 2. 2007)
2. informativní schůzka s klienty při oficiálním otevření střediska (27. 3. 2007)
3. sportovní odpoledne, bowling (2. 6. 2007, 23. 9. 2007)
4. beseda s městskou policií (3. 4. 2007)
5. exkurze do „Voňavého krámků“ (17. 4. 2007)
6. beseda se zástupcem Odboru sociálních věcí (15. 5. 2007)
7. výtvarné práce (20. 3. 2007, 16. 10. 2007, 6. 12. 2007, 11. 12. 2007)
8. Čajovna - aromaterapie, bylinky, exotické ovoce (25. 9. 2007)
9. Zdravotní přednáška - O zraku, MUDr. Turek (2. 10. 2007)
10. Horolezecká stěna (5. 10. 2007)
11. Výlet spojený s prohlídkou pohraničního opevnění (7. 10. 2007)
12. Aromaterapie (13. 11. 2007)
13. Orientální tanec (20. 11. 2007)
14. Posezení u kávy a čaje ve Voňavém krámků (27. 11. 2007)
15. Beseda s PhDr. Galvasem o ztrátě zraku a vyrovnání se s tím (28. 11. 2007)

Sociálně terapeutická dílna pro zrakově postižené – HapAteliér

Výtvarná dílna pro zrakově postižené **HapAteliér** je jednou z mála aktivit, při které mají nevidomí a slabozrací lidé možnost manuálně tvořit. Pod vedením zkušených terapeutek se seznamují s jednotlivými výtvarnými technikami. Manuální tvořivost zvyšuje nejen jejich zručnost, ale také posiluje jejich dovednosti, které se naučili v procesu sociální rehabilitace.

Výtvarná dílna pro zrakově postižené není jen místem pro tvořivou práci, ale je i místem k setkávání a vzájemné výměně zkušeností. Podle zájmu o tuto aktivitu je zjevné, že výtvarné vyjádření pomáhá návštěvníkům HapAteliéru sdělit i to, co nejsou schopni říct. Terapeutky jsou ochotny a připraveny poskytnout radu, která jim může pomoci v samotném procesu tvořivosti. Od síťování, tkaní, modelování z hlíny jsme přešli i k malování. Zkoušíme techniku malby i u zcela nevidomých za pomoci reliéfů. Mezi další techniky patří výroba voňavého ručního papíru, batika - vyzazovaná, skládaná, modelování ze včelího vosku, modrotisk, výroba šperků atd.

V rámci HapAteliéru pořádáme vánoční dílny, velikonoční dílny, výstavy vlastních výrobků, návštěvy hmatových výstav.

Vánoční dílny

Vánoční dílny probíhají v první polovině prosince a jejich program je velmi pestrý:

- zdobení perníčků bílkovou polevou (perníčky připraví klienti v kurzu vaření týden dopředu - kurz vaření probíhá ve cvičné kuchyňce);
- výroba svíček ze včelího vosku formou stáčení;
- vykrajování vánočních ozdob ze včelího vosku (pomocí vykrajovaček s vánočními motivy a lepením ke stuhám nebo přírodnímu lýku);
- vánoční přání a PF z ručního papíru (odlévání papírové hmoty do forem, vysoušení a lepení na přání);
- další zvyklosti Vánoc (odlévání zvonečků, plovoucí svíčky, zdobení vrkočů, síťování).

K vytvoření atmosféry po celou dobu konání jsou k dispozici ukázky vazby adventního věnce s možností vyzkoušet si je vázat; ukázky práce s kolovratem s ovčí vlnou, se kterým si návštěvníci mohou také zapříst; nebo práce s hrncířským kruhem s možností vyzkoušet si točení na kruhu; výstavy betlémů, starodávných předmětů do kuchyně (dřevěné formy, keramické formy, mlýnek ap.); zvuková reprodukce koled a vánočních písní, povídaní o adventu.

Velikonoční dílny

Velikonoční dílny probíhají obvykle v týdnu před velikonočními

- pečení a zdobení velikonočních jidášů;
- klíčení luštěnin;
- zdobení velikonočních kraslic;
- splétání pomlázky a košíčků;
- výroba závěsných ozdob z proutí a věncových základů s jarními květinami a velikonočními motivy;
- výroba ozdob z vizovického pečiva;
- modrotisk - malba na textil rezerváží na modrotisk, tiskání tiskátky.

K vytvoření atmosféry jsou k dispozici starodávné předměty či oděvy, které používaly naše prababičky, závěsné ozdoby z věnců, které vyrobily naše klientky, je připraveno povídaní o předvelikonoční době postní (význam předvelikonočních a velikonočních tradic – masopust, popeleční středa, pučálková, smrtná, květná neděle apod.)

Kalendář uskutečněných akcí v roce 2007

- 20. 2. – Masopust, akce přiblížila klientům tradici Masopustu (výroba masek, smažení koblížků).
- 2. až 3. 4. – Velikonoční dílna (výtvarné aktivity, pečení tradičního pečiva, výroba a vynášení Morany atd.).
- 3. až 4. 12. – pečení a zdobení vánočních perníčků
- 10. až 12. 12. Vánoční dílna

Personální zajištění

Vedoucí sociálně terapeutická pracovnice: Mgr. Miroslava Dančáková

Sociálně terapeutické pracovnice: Zlata Zumrová
Veronika Havlíčková
Martina Bártová

Kde služby poskytujeme

Tyto služby jsou poskytovány **Brno a okolí**: (č. registrace 11 030 16) pro klienty s trvalým pobytem na území města a pro klienty v Brně přechodně žijící, působící.

Více informací: www.tyflocentrum-bm.cz/dilny; www.tyflocentrum-bm.cz/hapatelier

Zhodnocení průběhu sociálně terapeutické dílny v roce 2007

V roce 2007 se uskutečnilo

- 55 tvořivých dílen,
- opakovaně se dílen účastnilo 38 klientů, z toho 33 bylo z Brna,
- uskutečnilo se celkem 345 terapií (pro brněnské klienty 298), každá terapie trvala 3 hodiny
- velikonoční dílny, konané v termínu 2. až 3. dubna 2007 se zúčastnilo 20 klientů,
- vánoční dílny konané v termínu 10. až 12. prosince 2007 se zúčastnilo 26 klientů.

Další poskytované služby

Centrum pomůcek a informatiky

Centrum pomůcek a informatiky se soustřeďuje na oblast zpřístupňování moderních informačních a komunikačních technologií lidem s tzv. specifickými potřebami, tj. tyto technologie nemohou využívat jako jiní běžní uživatelé, ale pouze prostřednictvím často velmi drahých speciálních programů a komponent – tzv. asistivní technologie.

Centrum pomůcek a informatiky patří mezi největší centra tohoto typu jak do počtu pracovníků, tak do počtu klientů a poskytovaných služeb. Podíleli jsme se také na přípravě nových pravidel přístupnosti pro webové stránky orgánů veřejné správy.

O kvalitě našeho vzdělávání svědčí i získání statusu Akreditovaného střediska pro ECDL testování. Jsme tedy prvním a v současnosti jediným TyfloCentrem v České republice, které toto testování může provádět.

Tři naši lektori jsou také držiteli certifikátu odborný lektor programu ZoomText.

Projekt vědy a výzkumu „Přístupnost webových stránek orgánů státní správy“

Cílem projektu bylo především **navrhnout nová pravidla přístupnosti** tak, aby zohledňovala výsledky výzkumu se zdravotně postiženými uživateli a reflektovala světový vývoj, zejména návrh mezinárodní metodiky WCAG 2.0. Náš podíl na projektu byl především v oblasti výzkumu cílové skupiny uživatelů internetu se zdravotním postižením a v oblasti návrhu nových pravidel přístupnosti. Přestože Ministerstvo vnitra výsledný návrh pravidel výrazně změkčilo a tím poněkud znehodnotilo výsledky projektu, vydáním tzv. **Vyhlášky o přístupnosti** (č. 64/2008) se Česká republika definitivně zařadila mezi země, které odstraňují bariéry v přístupu osob s těžkým zdravotním postižením k informacím prezentovaným prostřednictvím internetu. Projekt byl realizován v termínu 1. 7. 2006 až 31. 10. 2007. Více informací na www.pravidla-pristupnosti.cz.

Metodické dny

Metodické dny jsou primárně určeny pro vzdělávání nových lektorů. V roce 2007 proběhlo **38** metodických dnů v celkové délce **100 hodin**. Metodických dnů se účastnilo 6 frekventantů. Metodické dny vedl Vratislav Bareš.

Technická podpora klientům

I v roce 2007 jsme pokračovali v poskytování technické podpory při poruchách funkčnosti PC pomůcek, kterou jsme zahájili v roce 2005. Službu jsme poskytli **23 klientům** celkem **29 krát**, celkový čas strávený technickou podporou byl **40 hodin**. Tato služba je příspěvková a klient se podílí na její úhradě. Ceník je však volen s ohledem na sociální postavení klientů a je platný pouze pro těžce zrakově postižené klienty. Stálý zájem o tuto službu nás utvrzuje v tom, že podobná služba na našem trhu chyběla a skutečnost, že ji klienti využívají opakovaně, svědčí o její kvalitě. Prováděné úkony: diagnostika závady či nefunkčnosti pomůcky, zapojení komponent a externích přídatných zařízení, instalace software, kompletní reinstalace, odvírování. Každý úkon končí nastavením prostředí operačního systému a jednotlivých aplikací pro potřeby konkrétního těžce zrakově postiženého uživatele.

Předávání sestav klientům

Kromě služby technické podpory klientům, kterou si klienti hradí sami, realizujeme i tzv. *předávání sestav klientům*. Součástí této služby je sestavení, ověření funkčnosti a předvedení nové kompenzační pomůcky v místě bydliště klienta. Tuto službu provádíme při pořízení nové pomůcky po dohodě s dodavatelskou firmou. Tuto službu hradí dodavatelská firma.

Pro nás má tato činnost význam především z důvodu lepší kontroly pomůcky před vlastním používáním a před případným kurzem obsluhy této pomůcky.

V roce 2007 jsme předali do užívání **66 pomůcek** (Galop, s.r.o. – 13 pomůcek, NWT Computer, s.r.o. – 53 pomůcek). Tuto službu považujeme za velmi užitečnou pro všechny tři strany: klienta, dodavatelskou firmu i pro nás, kteří pak obvykle provádíme zaškolení s pomůckou a po předání sestavy klientovi víme, jakou pomůcku má doma. Doba strávená předáváním včetně cest činila v roce 2007 **216 hodin a 30 minut**.

Kalendář akcí

- 8. 3. školení tvorby přístupného webu v Praze
- 2. až 3. 4. konference Internet ve státní správě a samosprávě v Hradci Králové
- 17. 4. TyfloCentrum Brno, o.p.s. se stává Akreditovaným testovacím střediskem pro ECDL testování v ČR
- 24. až 25. 4. celostátní zkoušky lektorů v Praze
- 11. až 12. 5. Tmavomodrý festival – doprovodný program
- 22. až 23. 5. specializované zkoušky ze znalostí softwarové lupy ZoomText
- 24. 5. školení tvorby přístupného webu v Praze
- 10. až 14. 6. celostátní setkání lektorů v Rožnově
- 27. 6. školení tvorby přístupného webu v Brně
- 13. až 29. 7. Pobyt s výukou PC pro mládež s těžkým postižením zraku
- 21. 9. Seminář k projektu VaV Přístupnost webových stránek orgánů veřejné správy
- 16. až 19. 10. HOSPI Medica – prezentace tématiky přístupnosti
- 23. 10. prezentace výsledků projektu VaV Přístupnost na konferenci E-vize krajů, měst a obcí
- 23. až 25. 10. Invex – prezentace tématiky přístupnosti
- 30. až 31. 10. celostátní zkoušky lektorů v Praze
- 14. 11. TyfloEmployAbility - validační jednání lektorského tutoriálu pro nácvik obsluhy softwaru pro zpřístupnění výpočetní techniky zrakově postiženým občanům
- 24. až 25. 11. celostátní setkání lektorů VT na Dědině

Tvorba a údržba webů

Probíhala průběžná aktualizace námi spravovaných webů:

www.tyflocentrum-bm.cz, www.tyflocentrum.cz, www.tyfloservis.cz, www.chaloupka.org,
www.tyfloemploy.org, www.crho.org.

Další aktivity

1. V rámci projektu Zvyšování zaměstnatelnosti osob s těžkým zrakovým postižením (Fond ESF – Equal) jsme připravili metodiku rekvalifikačního kurzu Telemarketing a realizujeme různé typy rekvalifikačních kurzů obsluhy PC.
2. Kromě výuky a konzultací také připravujeme metodické materiály, které mohou pomoci jak lektorům, tak i našim klientům. Materiály jsou k dispozici na adrese www.tyflocentrum-bm.cz/cpi/testovani-a-metodiky
3. Akreditované testovací středisko pro ECDL testování v ČR. Dne 17. dubna jsme úspěšně ukončili akreditační proces a stali jsme se **prvním** (a v současnosti jediným) **TyfloCentrem** v České republice, které může provádět ECDL testování. Viz www.tyflocentrum-bm.cz/ecdl
4. Od července 2006 jsme se spolu s H1.cz a Fakultou informatiky Masarykovy univerzity podíleli na řešení projektu VAV-ZVZ-0606 - Přístupnost webových stránek orgánů státní správy a mimo jiné jsme připravili i návrh nových pravidel přístupnosti pro ČR – více informací je k dispozici na adrese www.pravidla-pristupnosti.cz.
5. Radek Pavlíček, Vratislav Bareš a Petr Kusák úspěšně složili specializované zkoušky ze znalostí softwarové lupy ZoomText a získali Certifikáty odborných lektorů programu ZoomText.
6. Jako jediný subjekt v ČR jsme také uspořádali pobyt s výukou PC pro mládež s těžkým postižením zraku, kterého se zúčastnilo 14 účastníků.

Centrum denních aktivit

Centrum denních aktivit připravuje pro zrakově postižené klienty řadu sociálních služeb, od průvodcovské, předčitatelské a jiné asistenční služby, přes sociálně právní, pracovní právní a psychologické poradenství až po řadu aktivizačních a vzdělávacích programů s doplňkovými formami rehabilitace. Tyto programy jsou speciálně uzpůsobené zrakově postiženým klientům, tedy jedná se o výraznější orientaci na další smysly – hmat, sluch, čich. Kromě registrovaných služeb centrum poskytuje další služby:

Praxe studentů, poradenství, konzultace

1. Bendová Cipínová Štěpánka – studentka VŠ J. A. Komenského v Praze, dotazník k bakalářské práci na téma „Využití Internetu hendikepovaných občanů v České republice“.
2. Freibergová Lucie – studentka PedF MU, sociální pedagogika, 2. ročník, exkurze v Centru denních aktivit (seznámení s aktivitami, službami, organizační strukturou a financováním TyfloCentra Brno, o.p.s.).
3. Chramostová Hana – studentka PedF MU, 2. ročník obor Sociální pedagogika a volný čas, FSS MU, 1. ročník obor Psychologie a Sociální politika a sociální práce, 30 hodin praxe, seznámení s aktivitami a službami TC (HapAteliér, cvičení, kurz rétoriky atd.).
4. Jamrichová Jana – studentka psychologie FF MU, 1. ročník, 40 hodin praxe – taneční podvečery, aktivity s klienty, pomoc s administrativou.
5. Jonešová Monika – studentka PedF MU, sociální pedagogika, 2. ročník, exkurze v Centru denních aktivit (seznámení s aktivitami, službami, organizační strukturou a financováním TyfloCentra Brno, o.p.s.).
6. Kahánková Petra – studentka psychologie FF MU, 1. ročník, 40 hodin praxe – taneční podvečery, aktivity s klienty, pomoc s administrativou, pomoc na zážitkovém semináři.
7. Kořánová Lenka – studentka Evangelické akademie, praxe po dobu 3 měsíců (seznámení s chodem organizace, zapojení do činnosti – asistence, aktivity s klienty).
8. Kratochvílová Jana – studentka Univerzity Hradec Králové, speciální pedagogika, 3. ročník, týdenní stáž v Centru denních aktivit – zapojení do všech činností, konzultace.
9. Krejčová Barbora – studentka PedF MU, 2. ročník obor Sociální pedagogika a volný čas, 30 hodin praxe, zapojení do programu Centra denních aktivit, seznámení s chodem a službami TC.
10. Kučerová Pavlína – studentka PedF MU, sociální pedagogika, 2. ročník, 50 hodin praxe – seznámení s chodem organizace, aktivity s klienty, zapojení do činností. Poznatky získané na praxi byly podkladem pro bakalářskou práci týkající se volnočasových aktivit pro osoby se zrakovým postižením.
11. Mundier Milan – student OA, SOŠK a VOŠKISS Kotlářská (VOŠ sociální), 2. ročník, seznámení s aktivitami a službami TC, pomoc při akcích pro veřejnost (Den otevřených dveří, Bílá pastelka, zážitkový seminář).
12. Netočná Hana – studentka FSS MU, sociální politika a sociální práce, dlouhodobá praxe – 190 hodin – zapojení do činností s klienty, seznámení s organizační strukturou a chodem TC.
13. Surovková Eva – výzkum potřeb uživatelů sociálních služeb (skupina smyslově postižených) pro Magistrát města Brna v rámci projektu Komunitního plánování – zkontaktování 5 klientů k rozhovoru pro účely výzkumu.
14. Zvonková Martina – studentka VOŠ sociální, 3. ročník, dlouhodobá praxe – zapojení do činností v Centru denních aktivit, účast na PC kurzu, rozhovory s klienty pro účely absolventské práce
15. Žitňanská Martina – FF MU, obor Sociální pedagogika a poradenství, 15 hodin praxe, seznámení s činností TC, účast na aktivitách pro klienty.
16. Spolupráce se školami: celostátní sbírka Bílá pastelka – spolupráce s devíti brněnskými středními a vyššími odbornými školami a domovem mládeže.
17. Spolupráce se školami: TyfloBrno 2007 – soutěž v prostorové orientaci a samostatném pohybu zrakově postižených; spolupráce se studenty středních, vyšších odborných a vysokých škol.

Školení, semináře, prezentační akce

23. až 25.2. Školení sociálně právních poradců.
23. až 25.3. Školení sociálně právních poradců.
- 3.4. Seminář k zákonu o sociálních službách.
- 17.4. Zážitkový seminář „Když k nám přijde nevidomý...“ Kurz byl určen pro úředníky. Obsahem kurzu bylo: úvodní seznámení, teorie, praktická část (chůze s průvodcem, chůze s bílou holí, zkouška práce s ozvučeným NTB, příprava a konzumace jídla, luštění Brailly podle tabulky, chůze v přímém směru, odhad vzdálenosti, jemná motorika. To vše bylo možností vyzkoušet bez zrakové kontroly).

18. 5. Zkoušky sociálně právních poradců.
 26. 5. JM NRZP shromáždění.
 12. 6. Zážitekový seminář „Když k nám přijde nevidomý...“ Kurz byl určen pro úředníky. Obsahem kurzu bylo: úvodní seznámení, teorie, praktická část (chůze s průvodcem, chůze s bílou holí, zkouška práce s ozvučeným NTB, příprava a konzumace jídla, luštění Brailly podle tabulky, chůze v přímém směru, odhad vzdálenosti, jemná motorika. To vše bylo možnost vyzkoušet bez zrakové kontroly).
 19. 6. Zážitekový seminář „Když k nám přijde nevidomý...“ Kurz byl určen pro učitele Střední zdravotnické školy, Jaselská. Obsahem kurzu bylo: úvodní seznámení, teorie, praktická část (chůze s průvodcem, chůze s bílou holí, zkouška práce s ozvučeným NTB, příprava a konzumace jídla, luštění Brailly podle tabulky, chůze v přímém směru, odhad vzdálenosti, jemná motorika. To vše bylo možnost vyzkoušet bez zrakové kontroly).
 24. 6. Zážitekový seminář pro veřejnost "Brno, jak jste ho neviděli". Obsahem kurzu bylo: úvodní seznámení, teorie, praktická část (trasa se slepeckou holí a s klapkami podle audio popisu, trasa obsahující cestu tramvají s klapkami a průvodcem, zkouška práce s ozvučeným NTB, příprava a konzumace jídla, luštění Brailly podle tabulky, chůze v přímém směru, odhad vzdálenosti, jemná motorika. To vše bylo možnost vyzkoušet bez zrakové kontroly).
 26. 6. Školení koordinátorů dobrovolníků (Praha).
 12. 9. Informační schůzka o průběhu akce Brněnské dny pro zdraví.
 16. 9. Kolečko s kolem i bez kola – každoroční účast TyfloCentra Brno, o.p.s. na akci Centra dopravního výzkumu; akce je zaměřená na osvětu dětí.
 28. 9.-7.10. Brněnské dny pro zdraví – organizace akcí TyfloBrno 2007 (6. 10.), Happening nevidomých v Přírodní zahradě u Smrku (1. 10.).
 5. 10. Interview organizátorky soutěže TyfloBrno v Českém rozhlase – propagace TyfloBrno 2007, zážitkových seminářů.
 15. 10. Bílá pastelka – v Brně se sbírky zúčastnilo 100 dvojic z devíti škol (SŠ, VOŠ) a domova mládeže, výtěžek v Brně činil 261 740,80 Kč;
 16.-19.10. Účast na veletrhu HOSPIMedica – prezentace činnosti TyfloCentra Brno o.p.s. – výtvarná dílna pro zrak. postižené HapAteliér.
 19. 10. Zážitekový seminář pro pracovníky médií a pro veřejnost „Brno, jak jste ho neviděli“ Obsahem semináře bylo: úvodní seznámení, teorie, praktická část (trasa se slepeckou holí a s klapkami podle audio popisu, trasa obsahující cestu tramvají s klapkami a průvodcem, zkouška práce s ozvučeným NTB, příprava a konzumace jídla, luštění Brailly podle tabulky, chůze v přímém směru, odhad vzdálenosti, jemná motorika. To vše bylo možnost vyzkoušet bez zrakové kontroly).
 9. - 11. 11. Doškolovací kurz sociálně právních poradců (Luhačovice), pořadatel Právní poradna SONS, obsah: sociálně právní poradenství pro osoby se zrakovým postižením.
 15. 11. Den otevřených dveří, ukázka výrobků HapAteliéru, stolních her a pomůcek pro nevidomé, kavárna pro klienty i veřejnost – možnost vyzkoušet si různé situace s klapkami na očích.
 21. - 23. 11. Výcvik psychosociálních dovedností v poradenském procesu (Olomouc), pořadatel Sdružení Podané ruce, o. s ., obsahem byl rozvoj základních psychosociálních dovedností potřebných pro poradenský proces formou propojení teorie, praxe a prožitku.
 5. 12. Účast na setkání vyhodnocení 13. ročníku Brněnských dnů pro zdraví.

Časopis pro zrakově postižené „Chaloupka“

Přehlední tabulka nárůstu odběratelů časopisu:

forma časopisu \ počet odběratelů	2001	2002	2003*	2004	2005	2006	2007
ve slepeckém písmu	18	33	33	37	39	40	38
zvětšený černotisk	43	79	90	99	112	115	132
zvuková podoba	18	41	50	58	65	65	81
digitální podoba (e-mail/web)	14	38	137	162	163	163	144
celkem	93	191	310	356	379	384	395

* nárůst počtu odběratelů digitální podoby v roce 2003 byl způsoben zahájením rozesílky do konference jm-info@konference.Brailnet.cz

Projekt Zvýšení zaměstnatelnosti osob s těžkým zrakovým postižením (Equal)

Zaměstnávání osob s těžkým zrakovým postižením patří dlouhodobě mezi nejpálčivější problémy. Hlavním cílem projektu bylo zvýšit zaměstnatelnost nevidomých a jinak zrakově postižených osob. Realizátorem projektu byla Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých, společnost TyfloCentrum Brno, o.p.s. byla partnerem projektu zejména pro území Jihomoravského kraje.

Do projektu v Brně se zapojilo celkem 32 klientů. 3 klienti ze zdravotních a jiných důvodů účast v projektu ukončili. Ze zbývajících 29 klientů se **podařilo najít alespoň krátkodobé zaměstnání 10 klientům** (z toho 2 klientům již v roce 2006 a 8 klientům během roku 2007), se zbývajících 19 klienty nadále pracujeme.

22 klientů se účastnilo testu na zjištění úrovně znalosti obsluhy PC, 18 z nich pak nastoupilo do vzdělávacího kurzu (z toho 2 klienti stihli 2 kurzy, základní i nadstavbový). 7 klientů navštívilo náš standardní základní 50 hodinový kurz, 13 klientů pak nadstavbový **kurz obsluhy PC** se zaměřením na dovednosti potřebné v zaměstnání (elektronická pošta, internet, Excel atd.). Odučilo se 674 vyučovací hodiny (z toho 160 v roce 2006 a 392 v roce 2007). Nadstavbové kurzy měly různou délku podle schopností a znalostí klientů, které ukázaly testy znalostí. 4 nadstavbové kurzy měly délku 30 hodin, 6 kurzů se uskutečnilo o délce 20 hodin, tři kurzy měly délku 40, 32 a 12 hodin.

Od července 2006 do září 2007 jsme vedli na základě plánu projektu dva **kurzy měkkých dovedností**:

- kurz sociálních dovedností (11 lekcí),
- motivačně diagnostický kurz (10 lekcí).

Těchto kurzů se nepravdělně účastnilo celkem 17 klientů. Vzhledem k tomu jsme se rozhodli změnit scénář těchto kurzů a klientům nabídnout sadu 10 samostatných jednorázových kurzů na nejrůznější témata (verbální a neverbální komunikace, základy telefonického rozhovoru, psaní motivačního dopisu a životopisu, psaní e-mailů, sociálně a pracovně právní minimum, základy počítačové typografie, jak hledat práci, kontakt se zaměstnavatelem). Těchto kurzů se v závěru projektu zúčastnilo 6 klientů.

Kromě toho jsme uspořádali:

- jednorázový dvoudenní kurz „Poznej sám sebe“ vedený externími lektory (účast: 10 klientů),
- projekt byl projekt uzavřen
 - a) zážitkovým víkendovým seminářem, kterého se z Jihomoravského kraje zúčastnilo 10 klientů,
 - b) závěrečnou jednodenní konferencí v Praze, které se z Jihomoravského kraje zúčastnilo 9 klientů.

V Brně se též uskutečnil rekvalifikační kurz „Operátor call centra pro lidi se zrakovým postižením“, z přihlášených 8 klientů, 2 klienti neprošli úvodním pohovorem, 2 z kurzu odstoupili, kurz dokončili 4 klienti, z nichž 3 uspěli u závěrečných zkoušek.

Neméně důležitou součástí byla také **osvěta zaměstnavatelů**, kteří mnohdy nevědí, jak reagovat na zájem těžce zrakově postiženého uchazeče o práci, nevědí, co od něj mohou očekávat a jakou práci může člověk s těžkým postižením zraku vykonávat. Nejvíce se osvědčilo kontaktování konkrétního zaměstnavatele pro konkrétního klienta. V rámci projektu jsme kontaktovali 70 zaměstnavatelů. Zaměstnavatele jsme oslovovali telefonicky, písemně prostřednictvím elektronické pošty a osobně. Zaměstnavatelé byli kontaktováni jak prostřednictvím pracovních konzultantů, tak i prostřednictvím samotných klientů, kteří velmi často uváděli TyfloCentrum Brno, o.p.s. jako možného zprostředkovatele pomoci při zaměstnávání lidí se zrakovým postižením. Zaměstnavatelé byli informováni např. o speciálních PC programech pro lidi s těžkým zrakovým postižením, o možnostech získání dotací z úřadu práce na vytvoření nového pracovního místa pro člověka s těžkým zrakovým postižením atd. Zaměstnavatelům byly předány propagační materiály, které zaměstnavatelé velmi kladně hodnotili.

Pracovníci procházeli řadou kurzů, stáží, setkání a seminářů:

- 14. až 16. 3. kurz pro pracovní konzultanty a asistenty v rámci projektu Tyfloemployability,
- 19. až 20. 9. seminář pro lektory kurzů v rámci projektu Tyfloemployability v Pardubicích,
- 17. až 18. 7. diseminační kurz pro TyfloCentra zapojená v projektu Tyfloemployability (Hradec Králové),
- 20. 9. prezentace projektu Tyfloemployability zahraničním partnerům projektu,
- 14. 11. validační jednání:
 - Metodika „podporované zaměstnávání pro lidi se zrakovým postižením“;
 - Lektorský tutoriál pro nácvik obsluhy softwaru pro zpřístupnění výpočetní techniky zrakově postiženým občanům.

Pracovníci se zúčastnili také zahraničních stáží a mezinárodních setkání:

- 28. až 30. 11. 06 stáže u partnerů v Londýně,
- 5. až 6. 3. 07 mezinárodní setkání Vision E3 v Praze,
- 28. až 29. 11. 07 závěrečné setkání partnerů projektu Tyfloemployability (Brusel).

Projekt Síť středisek integračních služeb pro zrakově handicapované občany Jihomoravského kraje (SROP)

Projekt probíhal od 1.9.2006 do 31.5.2008. Podstatná část projektu tak proběhla v roce 2007. Cílem projektu byla integrace lidí s těžkým zrakovým postižením do společnosti na území Jihomoravského kraje a následně zvýšení jejich šancí uplatnit se na volném trhu práce. Daného cíle jsme dosáhli

- vybudováním čtyř regionálních středisek sociálních služeb v Břeclavi, Vyškově, Znojmě a Moravském Krumlově, ve kterých byly poskytovány základní sociální služby pro zrakově postižené tak, aby klienti nemuseli za těmito službami dojíždět do Brna,
- poskytováním těchto služeb, jednalo se o sociální poradenství, asistenční služby a sociálně aktivizační služby,
- realizací vzdělávacích kurzů zvyšujících schopnost uplatnění těžce zrakově postižených klientů na volném trhu práce.

Počty klientů a úkonů za celou dobu realizace projektu:

V tabulce nejsou zahrnuty úkony, které byly poskytnuty neevidovaným klientům.

počet klientů	Břeclav	Vyškov	Znojmo	Moravský Krumlov	celkem
depistáž	45	35	35	14	129
evidence*)	20	18	21	6	65
poskytnutí informace	15	18	20	5	58
poradenství	18	15	12	4	49
soc. aktivizační služby	11	11	13	4	39
asistence	11	14	9	3	37

*) někteří klienti využili více služeb

počet úkonů	Břeclav	Vyškov	Znojmo	Moravský Krumlov	celkem
poskytnutí informace	41	79	82	46	248
poradenství	58	59	47	50	214
sociálně aktivizační služby	57	54	49	12	172
asistenční služby	69	93	75	82	319
celkem	225	285	253	190	953

Z 65 evidovaných klientů, kterým byla poskytnuta alespoň jedna sociální služba v regionálních střediscích, je většina seniorů nebo občanů nad 70 let (44 %), v kategorii nad 60 let je více než polovina klientů (52%).

Ve věku mezi 20 a 50 roky se nachází pouze 18 klientů (28 %). Někteří z nich ještě studují, mají práci nebo jejich zdravotní postižení neumožňuje uplatnění na trhu práce (upoutání na lůžko, kombinace zrakového a mentálního postižení apod.).

Proto se vzdělávacích kurzů vedoucích ke zvýšení schopnosti uplatnit se na volném trhu práce zúčastnilo 8 klientů regionálních středisek. Dalších 13 klientů se ozvalo na naši výzvu z jiných regionů Jihomoravského kraje (Blanensko /1/, Hodonínsko /2/, Brno /10/). Vysoký počet klientů z Brna nasvědčuje naší zkušenosti, že těžce zrakově postižení lidé vyhledávají pro svůj život velká města, která jim nabízí lepší možnosti odstranění bariér, dostupnost služeb, větší šance v hledání pracovního uplatnění.

V rámci vzdělávacích kurzů se jednalo o tři samostatné vzdělávací kurzy:

- pobytový skupinový kurz **Sebepoznání, komunikace a prezentace**
Znojmo: 2, Moravský Krumlov: 3, Břeclav: 1, Hodonínsko: 1, Brno: 8
- pobytový skupinový kurz **Příprava na hledání vhodného zaměstnání**
Znojmo: 2, Moravský Krumlov: 2, Břeclav: 1, Vyškov: 1, Hodonínsko: 1, Brno: 8
- praktické individuální docházkové **kurzy administrativy na PC pro zrakově postižené** (předpokladem bylo absolvování základního kurzu práce s PC pro zrak. postižené)
Znojmo: 1, Břeclav: 2, Mikulov: 1, Blansko: 1, Hodonínsko: 2, Brno: 3

K 65 klientům, kteří využívali sociálních služeb ve střediscích je potřebné přičíst také 13 klientů z ostatních regionů Jihomoravského kraje, kteří se zúčastnili vzdělávacích akcí v závěru projektu.